(376) " गम्लृ गतौ " (I-भ्वादिः-982. अक. अनि. पर.)

गामकः-मिका, [1]गमकः-मिका, [2]जिगमिषकः-षिका, [3]जङ्गमकः-जंगमकः-मिका;
गन्ता-त्री, गमयिता-त्री, जिगमिषिता-त्री, जङ्गमिता-त्री ;
[4]गच्छन्-न्ती, गमयन्-न्ती, [A]जिगमिषन्-न्ती ; —
[5]गमिष्यन्-न्ती-ती, गमयिष्यन्-न्ती-ती, जिगमिषिष्यन्-न्ती-ती ;
[6]सङ्गच्छमानः, गमयमानः, [7]आगमयमानः, [8]सञ्जिगंसमानः, जङ्गम्यमानः;
सङ्गंस्यमानः, गमयिष्यमाणः, आगमयिष्यमाणः, सञ्जिगंसिष्यमाणः,
जङ्गमिष्यमाणः ;

---

1. 'जनीजृष्क्नसु—' (ग. सू. भ्वादौ) इत्यादिना अमन्तत्वेनास्य धातोर्मित्त्वम् । 'मितां ह्रस्वः' (6-4-92) इति णौ उपधाह्रस्वः । एवं ण्यन्ते सर्वत्र बोध्यम् ।
2. 'गमेरिट् परस्मैपदेषु' (7-2-58) इति सन इडागमः । तत्र 'परस्मैपदेषु' इत्यस्य तङानयोरभावे—इत्यर्थः । एवं सन्नन्ते सर्वत्र ज्ञेयम् ।
3. 'यस्य हलः' (6-4-49) इति यङो यकारस्य लोपः । 'अतो लोपः' (6-4-48) इत्यकारलोपः । 'नुगतोऽनुनासिकान्तस्य' (7-4-85) इत्यभ्यासस्य नुगागमः । यङ्वयवाकारलोपस्य स्थानिवद्भावेनाजादिक्ङित्प्रत्ययपरकत्वात् 'गमहन—' (6-4-98) इत्युपधालोपो न शङ्क्यः । तत्र, 'अनङि' इति पर्युदासेन, औपदेशिकाजादिप्रत्यये एव लोप इति **भट्टोजिदीक्षितैः** 'न धातुलोप—' (1-1-4) इत्यत्रोक्तत्वात् । तदनुसारेण अकारलोपाघटितानि रूपाणि प्रदर्शितानि । **नागेशभट्टैस्तु**—औपदेशिकाजादावित्यर्थो नाश्रितः । अतः '**जङ्गमकः**' इति रूपं, 'न धातुलोप—' (1-1-4) इति सूत्रे **उद्योते** प्रदर्शितम् । प्राचीननवीनयोर्बहुषु लक्ष्येषु आशयभेदो यथा भवति, तथाऽत्रापीति बोध्यम् । एवं यङन्ते सर्वत्र ज्ञेयम् ।
4. 'इषगमियमां छः' (7-3-77) इति शिति प्रत्यये धातोः छकारादेशः । 'छे च' (6-1-73) इति तुक् । तस्य चर्त्वेन चकारः ।
5. 'गमेरिट् परस्मैपदेषु' (7-2-58) इतीडागमः ।
6. 'समो गम्यृच्छिभ्याम्' (1-3-29) इति शानच् ।
7. '**आगमेः** क्षमायामात्मनेपदं वक्तव्यम्' (वा. 1-3-21) इति ण्यन्तात् आङ्पूर्वकादस्मात् आत्मनेपदमेव ।
8. सम्पूर्वकत्वेन आत्मनेपदनिमित्तसद्भावादिडागमो न । 'अज्झनगमां सनि' (6-4-16) इति दीर्घस्तु—अजादेश**गमे**रेव, न त्वस्य ।

A. 'परं **जिगमिषन्** सोऽथ पुनरावर्त्स्यतां द्विषाम् ।
मत्तद्विरदवद् रेमे वने लङ्कानिवासिनाम् ॥' भ. का. 9-43.